

1945, 2. duben. Košice — Slavnostní manifest Slovenské národní rady, vydaný u příležitosti návratu presidenta republiky do vlasti.¹

Slováci, Slovenky! Občania!

Prezident republiky Československej, dr. Eduard Beneš, vracia sa do vlasti. Prichádza po 6 ročnom exile zo spojeneckej Veľkej Británie cez víťaznú Moskvu, na slovenskú pôdu, oslobodenú hrdinskou Červenou armádou, I. čsl. sborom a slovenskými partizánmi. Spolu s prezidentom prichádzajú na Slovensko členovia československej vlády a politickí činitelia, ktorí viedli a organizovali československý zahraničný odboj vo Veľkej Británii a v Sovietskom sväze.

Z vedúcich a zaslúžilých činiteľov domáceho a zahraničného odboja, z najlepších a najvernejších predstaviteľov českého a slovenského národa bude v Košiciach utvorená nová československá vláda. Nová československá vláda v tesnej spolupráci so Slovenskou národnou radou, nositeľkou štátnej moci na území Slovenska, ujme sa úradu v duchu ľudovej demokracie, v duchu bratstva a rovnoprávnosti českého a slovenského národa a v duchu nerozlučného priateľstva a spojenectva s osloboditeľským Sovietskym sväzom.

Slovenský národ, ktorý pod vedením Slovenskej národnej rady a národných výborov vztýčil na jeseň minulého roku zástavu ozbrojeného boja za novú ČSR, srdečne a úprimne víta na slobodnej slovenskej pôde hlavu štátu a predstaviteľov zahraničného odboje.

Vítame prezidenta Československej republiky a novú československú vládu so slávnostným prísľubom:

Slovenským národným povstaním započatý boj povedieme všetkými silami po boku Červej armády a v radoch 1. československej armády do víťazného konca.

Zbrane nesložíme, kým posledný nemecký a maďarský okupant nebude vyhnaný z územia Československa a kým fašistické Nemecko nebude úplne porazené.

V nerozlučnom sväzku s národom českým, ktorému posielame bratský pozdrav, budeme budovať a zveľaďovať ľudovo-demokratický, silný a spravodlivý slovanský štát Čechov a Slovákov.

Navždy zachováme vďačnosť, lásku a vernosť nášmu veľkému spojencovi Sovietskemu sväzu, ktorému ďakujú národy Československa za svoju záchranu a za svoju slobodu.

V práci za tieto ideály stretne sa prezident a nová vláda Československej republiky s úplnou a bezvýhradnou podporou slovenského národa.

Nech žije nová Československá republika, spoločný štát Čechov a Slovákov!

Nech žije večné bratstvo národov ČSR a SSSR!

Nech žije prezident Dr. Eduard Beneš!

Sláva osloboditeľovi národov Československa — maršalovi Stalinovi!

Pravda, 3. 4. 1945, čís. 34, „Slovenský národ víta prezidenta republiky“.

¹ Po skončení moskevskej jednání odcestovali dne 31. března představitelé československého politického života v emigraci do vlasti. President při loučení v Moskvě na nádraží řekl: „Cesta přes Moskvu je cestou našeho osvobození, cestou bezpečnosti našich národů v budoucnosti.“ Tato slova plně odpovídala revolučnímu citění lidu doma, a proto lid Československa s radostí očekával návrat vlády Národní fronty a presidenta republiky.

3. dubna 1945 přejeli president se svou vojenskou a politickou kanceláří, vláda a skupina politických pracovníků v Moskvu a z Londýna, doprovázeni velvyslancem SSSR Zorinem a československým velvyslancem v Moskvě Fierlingerem československou státní hranicí. O 13. hodině dojeli do Humenného. Zde byli ihned na nádraží pozdraveni vládním delegátem Němcem, představiteli Slovenské národní rady, gen. Svobodou a Hasalem a sovětskými generáli Proninem, Gorškovem a Fadějevem. Na cestě z Humenného do Košic byli nadšeně vítáni zástupy lidu. Ve 20 hod. dorazili do Košic. Košice byly slavnostně vyzdobeny.

Po přehlídce čestné setniny československé armády a čestné setniny sovětské armády přivítal presidenta zástupce Slovenské národní rady Tomáš Tvarožek. Vlastní slavnost se konala potom v budově Národního divadla. Zde zahájil shromáždění dr. G. Husák, který přivítal přichozí. Následovala řada projevů. Za Komunistickou stranu Slovenska přivítal prezidenta Július Ďuriš.

Po uvítacích proslověch vystoupil s obsáhlým projevem president Beneš. (Srv. referáty denního tisku — Pravdy, Národní obrody a Demokrata ze 4. 4. 1945.)